

Příručka pro lektory inkluzivního kurzu o článku 12

IDEA 12

2017

INKLUZIVNÍ VZDĚLÁVÁNÍ O ČLÁNKU 12

www.idea12.eu

Funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

1.

ÚČEL

IDEA 12

Společné vzdělávání
o článku 12

otevřená mysl

otevřené srdce

otevřená vůle

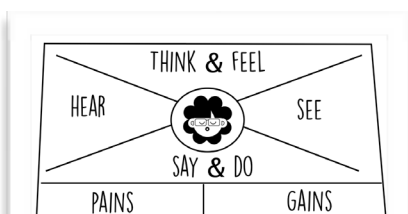
V této příručce chceme ukázat propojení třídeního kurzu a metodologie, která přináší nejen nové koncepty a poznatky, ale je zároveň zdrojem hlubokých změn v našem chování. Změna se musí stát uvnitř, musí se vymezit vůči statusu quo a zároveň musí vytyčit jednoduché kroky a činy, které budou mít kýžený dopad.

SEDM JEDNODUCHÝCH KROKŮ A ČINŮ, KTERÉ MŮŽETE UDĚLAT, ABYSTE DOSÁHLI KÝŽENÉHO DOPADU

IDEA 12

Společné vzdělávání
o článku 12

1. kdo jste?
2. kvůli čemu jste tady?
(je velmi důležité vědět, kdo jsou lidé účastníci se kurzu)
3. mapa empatie
(porozumět různým zájmovým skupinám)
4. téma Úmluvy a článku 12
5. dynamika procítění Úmluvy a článku 12
6. pouštění starých návyků
7. přijetí nových návyků
8. nové vzory

IDEA 12

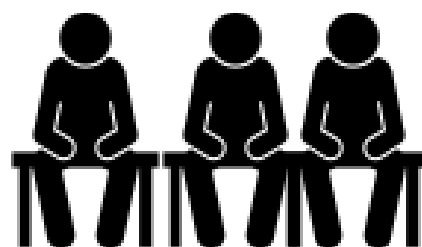
Společné vzdělávání
o článku 12

otevřená mysl

otevřené srdce

otevřená vůle

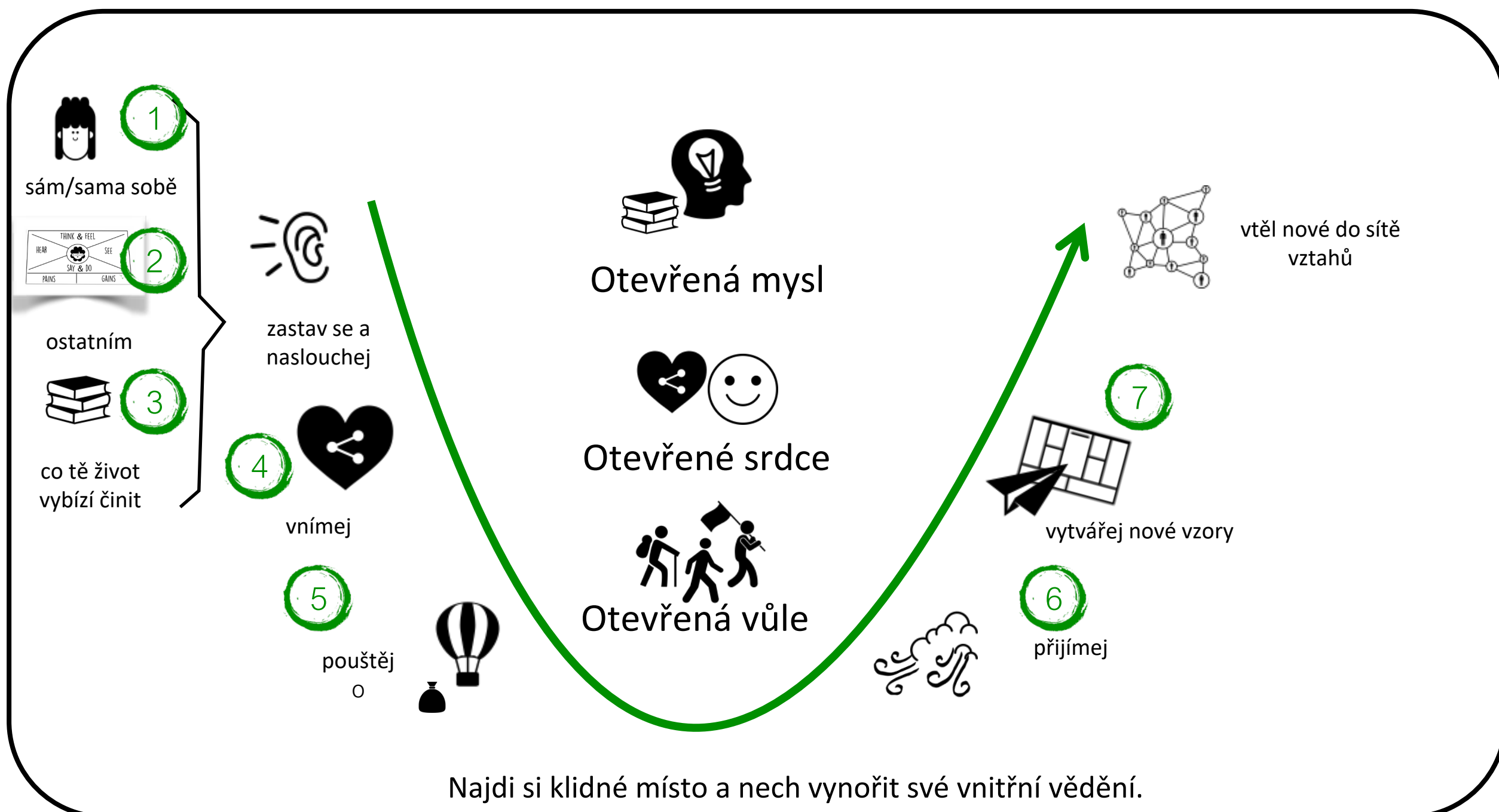

SEDM JEDNODUCHÝCH KROKŮ A ČINŮ, KTERÉ MŮŽETE UDĚLAT, ABYSTE DOSÁHLI KÝŽENÉHO DOPADU

IDEA 12

Společné vzdělávání
o článku 12

KDO JSTE? KVŮLI ČEMU JSTE TADY?

IDEA 12

Společné vzdělávání
o článku 12

Naslouchání
vlastním
pohnutkám
nebo tomu,
k čemu vás
vyzývá život
(naslouchání
sobě)

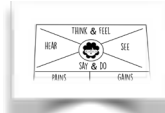
Z čeho pramení naše činy? Co hluboko v nás nebo kolem nás jim dává vzniknout? Pro odpověď na tuto otázku je inspirativní se podívat třemi pohledy na to, jak pod rukama malíře vzniká obraz. Jedním ze způsobů je podívat se výsledek jeho práce - obraz, který namaloval. Nebo ho můžeme pozorovat, jak obraz maluje, sledovat barevné tahy štětcem, které postupně obraz zjevují. Nebo ho můžeme pozorovat stojícího před čistým plátnem. Je to právě ten poslední způsob, který bude základní rébusem této publikace: Co se děje před čistým plátnem? Co způsobí, že se malíř odhodlá k prvnímu tahu štětcem?”

Otto Schramer

“Pramenem jakékoliv
proměny jsme my
samotní”

7 JEDNODUCHÝCH KROKŮ A ČINŮ, KTERÉ MŮŽETE UDĚLAT, ABY JSTE DOSÁHLI KÝŽENÉHO DOPADU

1

KDO JSTE? KVŮLI ČEMU JSTE TADY?

IDEA 12

Společné vzdělávání
o článku 12

otevřená mysl

“Každý z nás je důležitý”

Chceme vytvořit a společně modelovat nový způsob, jak lidé vnímají situace a taky jak na ně reagují.

otevřené srdce

“Nový pohled bez předsudků a uznaného zkoumání”

Zkoušíme poznat každého člověka trochu lépe. Snažíme se vyhnout typickým projevům předem daných rolí (např. pracuji v této organizaci, jsem matkou dcery s postižením, jsem člověk s postižením). Chceme poznat každého člověka podle jeho pohnutek, nadání, čemu dává přednost, čeho se bojí. Vždy s respektem, podle toho, co a kolik toho chce člověk sdílet, bez nátlaku a bez vyjadřování uznání.

otevřená vůle

Každý je vyzván, aby doprostřed prostoru položil pro něj významnou věc, kterou má právě u sebe. Hostitel vysvětlí přítomným představovací cvičení. První z účastníků uchopí svůj předmět a vypráví ostatním, proč je pro něj důležitý, co pro něj znamená. Na závěr vybere jiný předmět a člověk, kterému patří, pokračuje svým příběhem, než se všichni vystřídají a tímto způsobem se představí. Na závěr se hostitel nebo někdo z přítomných zeptá, jak jednotliví účastníci vybírali svoje důležité předměty.

7 JEDNODUCHÝCH KROKŮ A ČINŮ, KTERÉ MŮŽETE UDĚLAT, ABY JSTE DOSÁHLI KÝŽENÉHO DOPADU

KDO JSTE? KVŮLI ČEMU JSTE TADY?

IDEA 12

Společné vzdělávání
o článku 12

otevřená mysl

“Jsme různí”

Můžeme použít i jiný způsob, jak poznat, co je pro zúčastněné důležité. Navzájem se seznámíme jiným způsobem, nikoliv z pohledu našich odborných rolí nebo pozice člověka s postižením. Tento způsob je také příležitostí přemýšlet o sobě jinak.

otevřené srdce

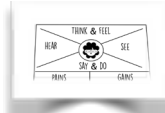
“Pojďme se navzájem překvapit”

otevřená vůle

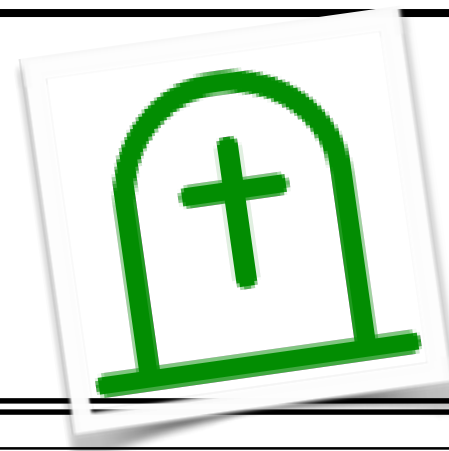
Hostitel požádá účastníky, aby se zamysleli nad otázkou: kdybyste se mohli stát kterýmkoliv z předmětů v této místnosti, kterým byste se chtěli stát a proč? Každý si samostatně promyslí odpověď na otázku, případně si udělá poznámky. Poté ti, kteří mají zájem, řeknou ostatním účastníkům, kterým předmětem a proč by chtěli být.

7 JEDNODUCHÝCH KROKŮ A ČINŮ, KTERÉ MŮŽETE UDĚLAT, ABY JSTE DOSÁHLI KÝŽENÉHO DOPADU

KDO JSTE? KVŮLI ČEMU JSTE TADY?

IDEA 12

Společné vzdělávání
o článku 12

otevřená mysl

“Jaké je mé skutečné já?” váháte. V jakém vztahu jste k plynutí času, které vás táhne od nastávající budoucnosti zpátky ke starým uspořádáním? A jak souvisí moje já reagující na to nové s mojí prací?

otevřené srdce

“Pohled z nehlubšího vnitřa”

Toto cvičení může přivést účastníky k poznání:

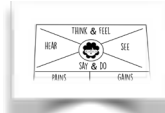
- jak chtějí být vnímáni jinými lidmi
- co musí udělat proto, aby takto vnímání skutečně byli.

otevřená vůle

Hostitel navrhne účastníkům, aby napsali svůj vlastní nekrolog. Nebo aby připravili oznámení do novin. Nekrolog je oznámení o úmrtí člověka, a smyslem nekrologu je popsat život zemřelého. Každý z účastníků napíše svůj vlastní abstraktní nekrolog, který pak může nebo nemusí sdílet s ostatními účastníky.

7 JEDNODUCHÝCH KROKŮ A ČINŮ, KTERÉ MŮŽETE UDĚLAT, ABY JSTE DOSÁHLI KÝŽENÉHO DOPADU

1

KDO JSTE? KVŮLI ČEMU JSTE TADY?

IDEA 12

 Společné vzdělávání
o článku 12

otevřená mysl

„Úspěch působení záleží od vnitřního rozpoložení člověka, který na protějšek působí“

Ta samá osoba konající tu samou činnost v té samé situaci může reagovat pokaždé jinak, v závislosti na svém aktuálním vnitřním rozpoložení.

otevřené srdce

“Pohled z nehlubšího vnitra”

Vnímat a konat v souladu s maximálním využitím svého potenciálu. Je to stav, kterého je každý z nás schopen dosáhnout. Abychom mohli to, co se děje kolem nás vnímat novým způsobem, nestačí jen otevřít naši mysl, ale i srdce. A také zapojit naši vůli, naši vnitřní motivaci.

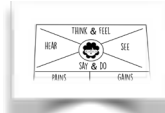
otevřená vůle

Jak to bude probíhat?

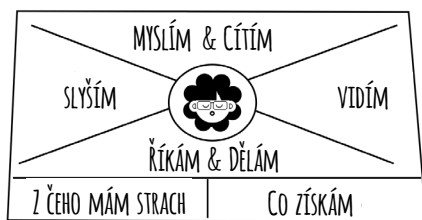
Účastníci obdrží otázky, na které budou volně odpovídat. Na otázky neexistují správné nebo špatné odpovědi. To, na čem záleží, je sledování spojitostí a souvislostí.

7 JEDNODUCHÝCH KROKŮ A ČINŮ, KTERÉ MŮŽETE UDĚLAT, ABY JSTE DOSÁHLI KÝŽENÉHO DOPADU

2

MAPY EMPATIE

IDEA 12

 Společné vzdělávání
o článku 12

Naslouchání druhým

“Druhá úroveň naslouchání vás vyvede z vašeho dosavadního světa do zákoutí, která Vás lákají. Promluvte si s pro Vás nejinspirativnějšími lidmi a naslouchejte jim, co bude změna stávajícího stavu do jeho nejlepší možné budoucí podoby obnášet. Inspirativní osoby by měly být jak ty výraznější, tak i ty, které není slyšet a které by mohly být umlčovány nefunkčností stávajícího systému. Na této cestě Vás naslouchání poučí, okouzlí, a povede Vás dál. Ti nejdůležitější aktéři, pomocníci, budoucí partneři a průvodci se mnohdy ukážou být jinými, než jste čekali. Je vaším vnitřním úkolem zůstat otevřený různým názorům, naladěný na pomoc a podporu, které se vám nabízejí.”

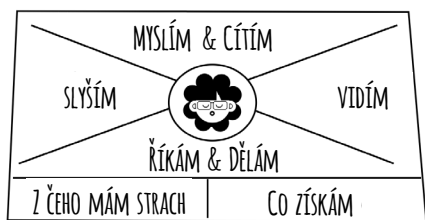
Otto Scharmer

7 JEDNODUCHÝCH KROKŮ A ČINŮ, KTERÉ MŮŽETE UDĚLAT, ABY JSTE DOSÁHLI KÝŽENÉHO DOPADU

2

MAPY EMPATIE

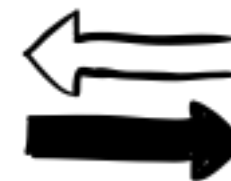
IDEA 12

Společné vzdělávání
o článku 12

otevřená mysl

“Komunity jsou lepší než vztahy ze závislosti”.

otevřené srdce

Kdokoliv se může cítit zranitelným, ale každý z nás je schopen pomoci.

otevřená vůle

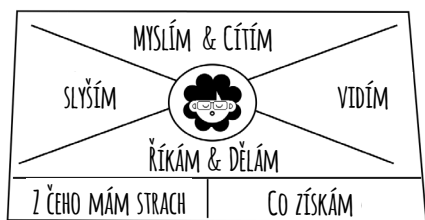
Požádejte účastníky, aby se v rámci lepšího propojení s ostatními pokusili v rámci workshopu sdílet své potřeby, ale i nadání prospěšné jiným. Můžete také se všemi účastníky vytvořit společnou mapu potřeb a podpor s využitím příspěví všech zúčastněných.

7 JEDNODUCHÝCH KROKŮ A ČINŮ, KTERÉ MŮŽETE UDĚLAT, ABY JSTE DOSÁHLI KÝŽENÉHO DOPADU

2

MAPY EMPATIE

IDEA 12

Společné vzdělávání
o článku 12

otevřená mysl

Jaký je způsob skutečného naslouchání?

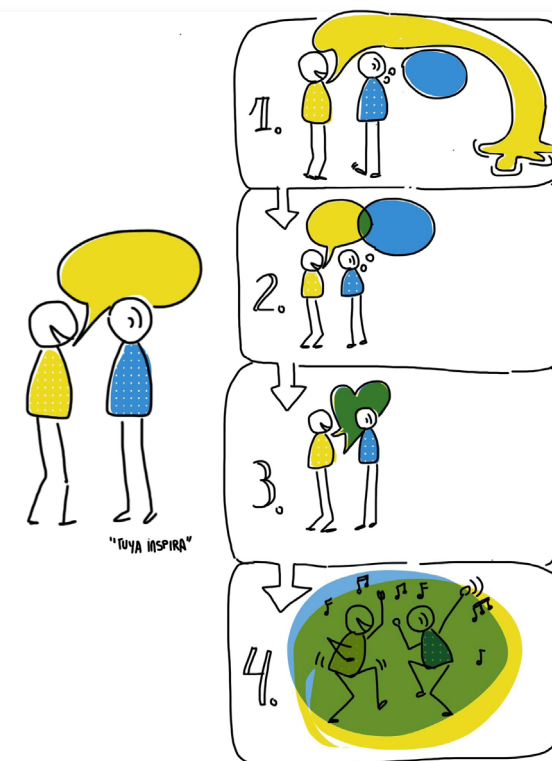
otevřené srdce

Objevte, co cítíte, když druhým nasloucháte
tímto způsobem.

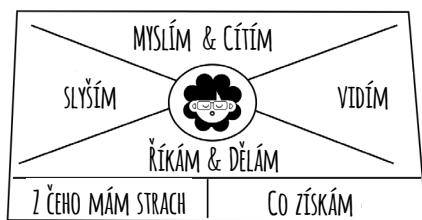

otevřená vůle

Nejdříve představíme čtyři úrovně naslouchání.
Vybereme fotografii a necháme jednoho z účastníků o ní vyprávět.
Nasloucháme mu. Tak upřímně a hluboce, jak je to jen možné.

2

MAPY EMPATIE

IDEA 12

Společné vzdělávání
o článku 12

otevřená mysl

Nehodnoťte. Otevřete svojí mysl.

otevřené srdce

Procitte vztah mezi dvěma lidmi. Pozorujte jejich role ve vztahu, co řeší, jak si vzájemně naslouchají, kolik si dopřávají prostoru, jak se rozhodují.

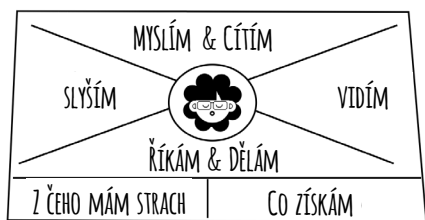
otevřená vůle

Vyzkoušejte uvolněnou konverzaci za chůze

7 JEDNODUCHÝCH KROKŮ A ČINŮ, KTERÉ MŮŽETE UDĚLAT, ABY JSTE DOSÁHLI KÝŽENÉHO DOPADU

2

MAPY EMPATIE

IDEA 12

 Společné vzdělávání
o článku 12

otevřená mysl

“Když zaměříme pozornost na nějaký cíl, začínáme objevovat jeho kvality”.

otevřené srdce

Bez zaměření pozornosti a soustředění nám zůstane spousta kvalit a vlastností skryta. Jak zaměřit na něco pozornost? Soustředte se na to, co chcete vidět. Ptejte se sami sebe, co vlastně hledáte. Pokud vlastnostem a kvalitám cíle věnujeme pozornost, dospějeme k jejich nalezení. Při soustředěném pozorování dlažby na podlaze dokážeme identifikovat její vlastnosti a kvality i přesto, že jsme na první pohled žádné nevnímali. O co jednodušší pak musí být najít kvality konkrétního člověka? Stejně jako nalézání kvalit u předmětů a lidí soustředěním se dostatečný čas, by mohlo fungovat nalézání řešení, soustředíme-li se na něj a najdeme-li si na to odpovídající čas.

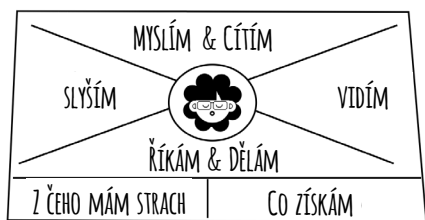
otevřená vůle

Lektor přinese různé druhy dlažby a položí je doprostřed místnosti. Vybídne účastníky k výběru, požádá je, aby se zamysleli nad vlastnostmi a kvalitami kusu, který si vybrali, a následně jmenovali nahlas 7 z nich.

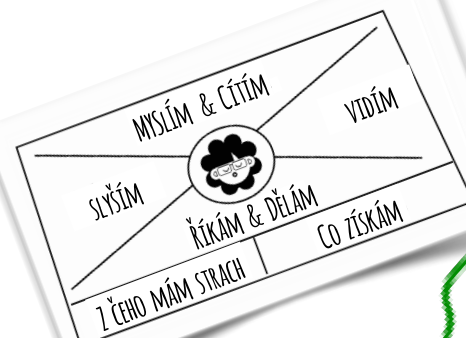
7 JEDNODUCHÝCH KROKŮ A ČINŮ, KTERÉ MŮŽETE UDĚLAT, ABY JSTE DOSÁHLI KÝŽENÉHO DOPADU

2

MAPY EMPATIE

IDEA 12

Společné vzdělávání
o článku 12

otevřená mysl

Porozumění všem zúčastněným je klíčovou podmínkou hluboké změny chování.

otevřené srdce

Je důležité se podívat na problémy, zájmy, očekávání, úmysly a pocity všech zúčastněných jejich vlastníma očima.

otevřená vůle

Mapu empatie nakreslíme na jeden arch papíru. Uprostřed je tvář, její funkcí je mapu ukotvit. Mapa obsahuje 6 polí. Od obličeje směrem do stran archů se narýsují čtyři pole, do nich zapisujeme postřehy a pocity, 2. co vidíme, 3. co slyšíme, 4. co říkáme a co děláme. Do spodní části umístíme dvě pole pro zápis toho, 5. co nám dělá obavy a 6. co můžeme získat.

7 JEDNODUCHÝCH KROKŮ A ČINŮ, KTERÉ MŮŽETE UDĚLAT, ABY JSTE DOSÁHLI KÝŽENÉHO DOPADU

Naslouchání
svému
stávajícímu
poslání a tomu,
co vyplyne
z dění

Rádi bychom se zaměřili na vývoj ve společnosti v oblasti života lidí se zdravotním postižením, konkrétně na přechod od modelu rozhodování v “nejlepším zájmu” k modelu práva, vůle a preferencí lidí s postižením. Není novotou, že na rovnost před zákonem a důstojnost mají nárok všichni lidé. Novinkou je fakt, že Úmluva o právech osob se zdravotním postižením (dále jen “Úmluva”) zavazuje státy k zajištění této rovnosti a důstojnosti.

S přijetím rovnosti, která je artikulována Úmluvou, chceme zdůraznit následující:

- Je reálné a zároveň nezbytné uvést požadavky Článku 12 Úmluvy o rovnosti před zákonem do praxe.
- Důležitou roli má podporované rozhodování (rozdílnost, začlenění, zapojení).
- Nezbytné je pozorné sledování (oči i mysl otevřené různým zkušenostem).
- Důraz klademe na odpovědnost a srozumitelnost.

Referenční dokument projektu IDEA 12

7 JEDNODUCHÝCH KROKŮ A ČINŮ, KTERÉ MŮŽETE UDĚLAT, ABY JSTE DOSÁHLI KÝŽENÉHO DOPADU

3

IMPLEMENTACE ČL. 12 V EU

IDEA 12

Společné vzdělávání
o článku 12

otevřená mysl

V souvislosti s implementací článku Úmluvy a zejména článku 12 Rovnost před zákonem lze s velkým znepokojením konstatovat, že napříč celou Evropskou jsou mnozí lidé omezováni ve svéprávnosti.

Mít možnost realizovat svá práva může být podmíněna realizací přiměřených úprav služeb např. bankovních nebo zdravotnických.

otevřené srdce

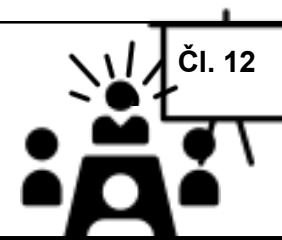
Nakreslete tento obrázek.

otevřená vůle

Komise doporučuje státům Evropské unie přijmout taková opatření, která zajistí, aby osoby se zdravotním postižením, které byly zbaveny právní způsobilosti, mohly uplatňovat všechna práva zakotvená v legislativě Evropské unie. Právy se rozumí zejména přístup ke spravedlnosti, zboží a službám, včetně bankovníctví, zaměstnanosti a zdravotní péči, stejně jako ke hlasovacímu právu a k právu spotřebitelů. To vše v souladu s obecným komentářem č. 1 z roku 2014 Úmluvy: Rovnost před zákonem.

7 JEDNODUCHÝCH KROKŮ A ČINŮ, KTERÉ MŮŽETE UDĚLAT, ABY JSTE DOSÁHLI KÝŽENÉHO DOPADU

3

IMPLEMENTACE ČLÁNKU 12 V PARTNERSKÝCH ZEMÍCH PROJEKTU IDEA 12

IDEA 12

Společné vzdělávání
o článku 12

otevřená mysl

Dle vícero dosavadních zpráv Komise, která sleduje implementaci článku 12 napříč Evropskou unií, lze konstatovat, že se ne všude daří stejnou měrou zavádět do praxe požadavky Úmluvy a že stále ještě přetrvávají systémy náhradního rozhodování a omezování svéprávnosti. Proto je nezbytné informovat účastníky kurzu o reálném stavu implementace požadavků Úmluvy v té které zemi. V příloze č.1 se nachází stručné shrnutí o průběhu implementace jednotlivých partnerských zemí projektu IDEA 12 a také informace o ratifikaci úmluvy, závěrečné připomínky týkající se článků 5 a 12 či vnitrostátní právní postupy a předpisy.

otevřené srdce

Namalujte obrázek
vyjadřující výše uvedené.

otevřená vůle

Promyslete jak výše
uvedené může přispět
k připravované změně.

**Článek 12 Úmluvy OSN: Rovnost
před zákonem.**

7 JEDNODUCHÝCH KROKŮ A ČINŮ, KTERÉ MŮŽETE UDĚLAT, ABY JSTE DOSÁHLI KÝŽENÉHO DOPADU

3

JAKOU ZMĚNU MŮŽE ČL. 12 PŘEDSTAVOVAT PRO ŽIVOT LIDÍ SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM

IDEA 12

Společné vzdělávání
o článku 12

otevřená mysl

Být právně způsobilým (s potřebnou podporou) ve všech oblastech života představuje zásadní podmínku pro užívání všech ostatních práv, jako je například právo vybrat si práci a místo bydlení či právo volit nebo být zvolený. Autentické příběhy těch, kteří dosáhli navrácení právní způsobilosti, jsou nejlepším důkazem pozitivních změn v životech těchto lidí.

Následující ilustrace demonstruje, jak zásadním je článek 12 pro možnost uplatnění ostatních lidských práv a svobod a jak významně ovlivňuje různé oblasti života.

otevřené srdce

Nakreslete obrázek
vyjadřující výše uvedené.

otevřená vůle

Promyslete jak výše
uvedené může přispět
k připravované změně.

7 JEDNODUCHÝCH KROKŮ A ČINŮ, KTERÉ MŮŽETE UDĚLAT, ABY JSTE DOSÁHLI KÝŽENÉHO DOPADU

otevřená mysl

Článek 12 Úmluvy oficiálně deklaruje posun od přežitého modelu omezování právní způsobilosti k novému modelu podporovaného rozhodování. Tento nový model je založený na vnímání právní způsobilosti ve vztahu k mentální kapacitě - a sice, že nárok na právní způsobilost nesmí být závislý ani odvozený od mentálních schopností.

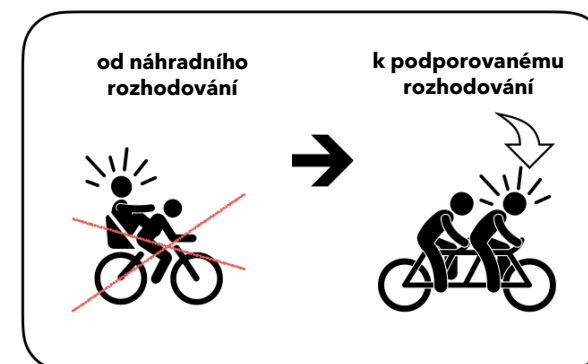
otevřené srdce

Namalujte obrázek
vyjadřující výše uvedené.

otevřená vůle

Promyslete jak výše
uvedené může přispět
k připravované změně.

Posuzování mentální kapacity s cílem
zjistit, jestli má být dané osobě omezená
právní způsobilost či nikoliv

Odhad potřebné podpory v procesu
rozhodování

Identifikování nejlepšího zájmu,
primárně s ohledem na zdraví a bezpečí

Vynaložení maximální snahy o
správnou interpretaci přání a preferencí

7 JEDNODUCHÝCH KROKŮ A ČINŮ, KTERÉ MŮŽETE UDĚLAT, ABY JSTE DOSÁHLI KÝŽENÉHO DOPADU

3

PODPORA PŘI ROZHODOVÁNÍ A JEJÍ VZTAH KE SVÉPRÁVNOSTI

IDEA 12

Společné vzdělávání
o článku 12

otevřená mysl

Proces rozhodování může (ale nemusí!) vést k právnímu úkonu. Každý právní úkon je však výsledkem procesu rozhodování. Lidé zpravidla ví, kdy činí právní úkon, zatímco rozhodování často probíhá automaticky či nevědomě, i když může být jeho význam závažnější a rozhodování delší či samotný právní úkon. Vztah mezi rozhodováním se a právními úkony výborně demonstruje příklad ledovce, kde proces rozhodování představuje masu ledu ukrytou pod hladinou a právní úkon špičku čnějící nad povrchem. Ze života můžeme použít jako příklad obyčejný nákup telefonu. Než telefon vybereme, strávíme nějaký čas rozhodováním, recenzemi a doporučeními. Následná koupě - právní úkon - je pak už jen otázkou několika minut.

otevřené srdce

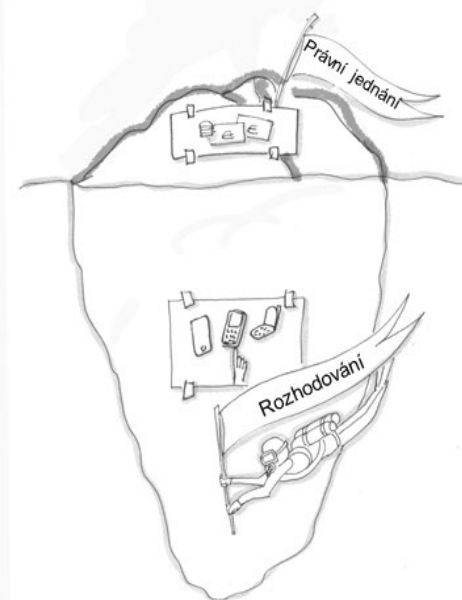
Nakreslete obrázek
vyjadřující výše uvedené.

otevřená vůle

Promyslete jak výše
uvedené může přispět
k připravované změně.

Rozhodování a právní jednání

Nákup mobilního
telefonuVybírání mobilního
telefonu

7 JEDNODUCHÝCH KROKŮ A ČINŮ, KTERÉ MŮŽETE UDĚLAT, ABY JSTE DOSÁHLI KÝŽENÉHO DOPADU

3

MÍRA PODPORY PŘI ROZHODOVÁNÍ

IDEA 12

Společné vzdělávání
o článku 12

otevřená mysl

Dle článku 12 Úmluvy, mají státy povinnost navrhnout a zajistit potřebné formy podpory při rozhodování. V průběhu podpory při rozhodování je primárně nezbytné pracovat s tím, kolik podpory člověk, který se má rozhodnout, potřebuje - a jestli vůbec. Rozlišujeme tři úrovně podpory při rozhodování:

otevřené srdce

Nakreslete obrázek
vyjadřující výše uvedené.

otevřená vůle

Promyslete jak výše
uvedené může přispět
k připravované změně.

Intenzita podpory při rozhodování

Vlastní
rozhodnutí bez
dodatečné
podpory

Vlastní
rozhodnutí s
dodatečnou
podporou

Rozhodnutí na
základě
nejlepšího
porozumění vůli
a preferencím

Předpokládáme, že vůle je vždy. Je nutné vůli přezkoumávat.

7 JEDNODUCHÝCH KROKŮ A ČINŮ, KTERÉ MŮŽETE UDĚLAT, ABY JSTE DOSÁHLI KÝŽENÉHO DOPADU

otevřená mysl

1. Člověk je schopen přijímat vlastní rozhodnutí bez jakékoliv podpory podpůrců. Postačí pravidelná podpora ve formě konzultací s kamarády nebo s rodinnými příslušníky.
2. Člověk dokáže přijmout vlastní rozhodnutí s podporou podpůrce. Podpora může mít podobu pomoci s pojmenováním předmětu rozhodování, shromážděním informací, formulací možností řešení, dále s výběrem z alternativ a nakonec shrnutí faktů a případných důsledků přijatého rozhodnutí. Tento postup podpory je intenzivnější než běžné konzultace týkající se každodenních situací.
3. Podporovatel identifikuje, respektuje a je schopen přesně interpretovat vůli a preference podporovaného směrem ke třetí straně, která se účastní právního aktu. Hlavním principem práce s lidmi, jejichž přání a preference zatím nejsou známy, je předpoklad - odhad jejich přání a toho, co chtějí. Kontinuálně je to pak snaha o nastavení formy komunikace, aby bylo možné jejich přáním a preferencím rozumět.

Dvě věci jsou zde důležité. Zaprvé: výše uvedené body představují kontinuum v procesu podporovaného rozhodování. Zadruhé: je potřeba počítat s tím, že ten samý člověk může potřebovat vždy jiný druh podpory v závislosti na druhu rozhodování.

V procesu podpory člověka s intenzivní mírou potřebné podpory budeme bez dostatečných znalostí jeho přání a preferencí stále setrávat v náhradním rozhodování místo rozhodování s podporou. Při rozhodování s podporou dokážeme zároveň sledovat individuální přání a preference jednotlivce a přitom jednat v souladu s hodnotami reflektovanými společností.

7 JEDNODUCHÝCH KROKŮ A ČINŮ, KTERÉ MŮŽETE UDĚLAT, ABY JSTE DOSÁHLI KÝŽENÉHO DOPADU

3

KDO POSKYTUJE PODPORU PŘI ROZHODOVÁNÍ A POMÁHÁ PŘI UPLATŇOVÁNÍM PRÁVNÍ ZPŮSOBILOSTI

IDEA 12

Společné vzdělávání
o článku 12

otevřená mysl

V konceptu rozhodování s podporou hrají hlavní roli vztahy. V ideálním případě je podpora realizovaná sítí důvěryhodných osob z kruhu rodiny a přátel, kteří za své služby nejsou placeni. V praxi jsou tyto sítě často sestavené z lidí ze sociálního okruhu člověka nebo z řad personálu sociálních služeb. Osoba poskytující podporu může být oficiálně stanovena nebo jmenována soudem. Podívejte se na spektrum možností v návodné ilustraci.

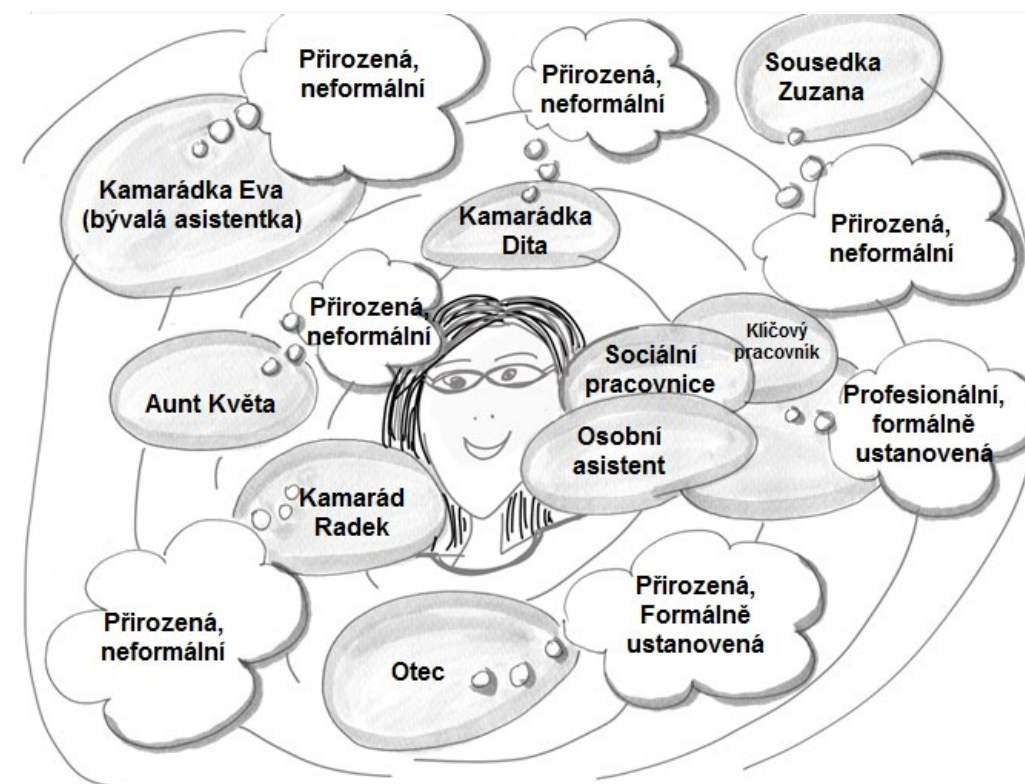
otevřené srdce

Nakreslete obrázek
vyjadřující výše uvedené.

otevřená vůle

Promyslete jak výše
uvedené může přispět
k připravované změně.

7 JEDNODUCHÝCH KROKŮ A ČINŮ, KTERÉ MŮŽETE UDĚLAT, ABY JSTE DOSÁHLI KÝŽENÉHO DOPADU

3

KDO POSKYTUJE PODPORU PŘI ROZHODOVÁNÍ A POMÁHÁ PŘI UPLATŇOVÁNÍM PRÁVNÍ ZPŮSOBILOSTI

IDEA 12

Společné vzdělávání
o článku 12

otevřená mysl

	Neformální podpora (bez formálního ustanovení)	Formální podpora (formálně ustanovená, např. soudem, smlouvou)
Profesionální podpora (placená nebo neplacená, včetně podpory vrstevníků nebo lidí s obdobnou zkušeností)	Osobní asistent pomáhá Janovi porozumět informacím od lékaře, na základě kterých se má Jan rozhodnout, jestli podstoupí chirurgický zákrok či nikoliv. Filip, bývalý uživatel služeb pro lidi s duševním onemocněním, poskytuje podporu v rozhodování člověku v péči psychiatrické kliniky. Petr, který má vlastní zkušenost s využitím podpory při rozhodování, pomáhá Martě formulovat její názor ohledně zaměstnání.	Profesionální podpůrce jmenovaný soudem pomáhá Evě uzavřít nájemní smlouvu. Člen organizace bývalých uživatelů služeb pro lidi s duševním onemocněním byl jmenován soudem, aby v soudním řízení reprezentoval osobu s duševním onemocněním. Bývalý uživatel služeb pro lidi s duševním onemocněním je členem multidisciplinárního komunitního týmu.
Přirozená podpora (skupina lidí poskytujících podporu bezplatně)	Máma Tomáše pomáhá se správou bankovního účtu. Soused pomáhá Robertovi pochopit výhody různých pánví na smažení a rozhodnout se pro tu pravou.	Bratr Věry, kterého do role podpůrce ustanovil soud, pomáhá své sestře otevřít si účet v bance a nastavit trvalé příkazy.

Člověk se dokáže stát odborníkem díky zkušenosti - to platí i pro lidi, jejichž právní způsobilost byla relativizována.

Existují odborné poradny, např. finanční, daňové nebo dluhové poradci, odborníci nabízející podporu při zajištění sociálních benefitů nebo organizace zajišťující naplňování práv pacientů atd. Tyto specializované druhy poradenství nepovažujeme za formy podpory při rozhodování, protože lidé, kteří podporu při rozhodování potřebují, potřebují většinou určitý druh formální nebo neformální podpory právě v každodenním běžném rozhodování.

V životě se tito lidé mohou spolehnout na hustou síť podpory skládající se z neformálních a přirozených nebo profesionálních i úředně ustanovených podpůrců. Klíčovým aspektem prospěšné sítě podpory jsou vztahy - vztah mezi podpůrcem a podporovaným. Pro lepší pochopení se podívejte na Miladinu ilustraci kruhu podpory.

7 JEDNODUCHÝCH KROKŮ A ČINŮ, KTERÉ MŮŽETE UDĚLAT, ABY JSTE DOSÁHLI KÝŽENÉHO DOPADU

3

PROCES POSKYTOVÁNÍ PODPORY PŘI ROZHODOVÁNÍ (TŘÍDENNÍ KURZ)

IDEA 12

Společné vzdělávání
o článku 12

otevřená mysl

Různí lidé mohou využívat různé prvky podpory při rozhodování. Podpůrce může využít při poskytování podpory při rozhodování strukturovaný postup.

otevřené srdce

Nakreslete obrázek vyjadřující výše uvedené.

otevřená vůle

Promyslete jak výše uvedené může přispět k připravované změně.

7 JEDNODUCHÝCH KROKŮ A ČINŮ, KTERÉ MŮŽETE UDĚLAT, ABY JSTE DOSÁHLI KÝŽENÉHO DOPADU

PROCES POSKYTOVÁNÍ PODPORY PŘI ROZHODOVÁNÍ (TŘÍDENNÍ KURZ)

otevřená mysl

Takto vypadá základních sedm kroků při rozhodování:

1. **Identifikace rozhodnutí**, které má být učiněno: definování podstaty rozhodnutí, problému, který má být vyřešen.
2. **Uspořádání relevantních informací**: Sbírání informací o potřebách, preferencích, možnostech, zdrojích informací (internet, knihy, jiní lidé, jiné zdroje).
3. **Identifikace možností**: Identifikace možných cest nebo možností.
4. **Zvažování možností**: Zvážení toho, jak různé možnosti mohou přispět k řešení problému a jaké jsou důsledky různých možností.
5. **Vybírání mezi možnostmi**: Výběr nejlepšího řešení po zvážení dopadů různých řešení.
6. **Uskutečnění kroků**: Pro naplnění rozhodnutí (realizace vybrané možnosti) je potřeba něco udělat, včetně právního jednání.
7. **Přezkoumání rozhodnutí a jeho důsledků**: Přezkoumání výsledků rozhodnutí a hodnocení toho, zda byl vyřešen problém identifikovaný na začátku. (Pokud vyřešen nebyl, lze se vrátit k prvnímu kroku podpory.)

Podstata jednotlivých prvků podpory se bude lišit v závislosti na potřebách člověka. Např. možnosti řešení mohou být člověku vysvětleny jednoduchým jazykem, s použitím obrázků nebo znakovou řečí.

Dvě důležité poznámky: Poskytování podpory při rozhodování nekopíruje model rozhodování samotného, které je založeno na emocích, heuristických zkratkách a napodobování. Člověk poskytující podporu ji musí poskytovat na základě hlubokého porozumění spíše než na technickém přístupu založeném na postupných krocích.

7 JEDNODUCHÝCH KROKŮ A ČINŮ, KTERÉ MŮŽETE UDĚLAT, ABY JSTE DOSÁHLI KÝŽENÉHO DOPADU

otevřená mysl

Podpory jsou „**zdroje a strategie** a mohou být poskytnuty rodičem, kamarádem, učitelem, psychologem, lékařem nebo jinou vhodnou osobou nebo agenturou“ (např. právníkem nebo sociálním pracovníkem).

otevřené srdce

Nakreslete obrázek
vyjadřující výše uvedené.

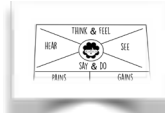

otevřená vůle

Promyslete jak výše
uvedené může přispět
k připravované změně.

7 JEDNODUCHÝCH KROKŮ A ČINŮ, KTERÉ MŮŽETE UDĚLAT, ABY JSTE DOSÁHLI KÝŽENÉHO DOPADU

otevřená mysl

Podpory mohou mít různé formy:

- Osobní pomoc poskytnutá podpůrcem z přirozeného sociálního okolí člověka (neplacená, přirozená podpora) a profesionálem (placená podpora).
- Podpora poskytnutá lidmi s podobnými zkušenostmi (tzv. peer-support), v tomto případě půjde o lidi s podobným postižením.
- Pomoc s komunikací, tj. tlumočení unikátní formy komunikace člověka.
- Různé druhy přiměřené úpravy, jakými mohou být např. jednoduchý jazyk, alternativní formy komunikace, materiály psané jednoduchým jazykem (easy-to-read), víc času a individuální přizpůsobení služby člověku.
- Nástroje plánování zaměřeného na člověka včetně komunikačních záznamových tabulek a plánovacích setkání.
- Formální a neformální reprezentace vůle a preferencí člověka.

Podpora může být potřebná v jakémkoli stádiu rozhodování včetně právního jednání a revidování výsledků rozhodnutí. Intenzita a forma podpory by měla zohledňovat individuální potřeby člověka.

7 JEDNODUCHÝCH KROKŮ A ČINŮ, KTERÉ MŮŽETE UDĚLAT, ABY JSTE DOSÁHLI KÝŽENÉHO DOPADU

3

ZÁKLADNÍ NÁSTROJE PRO ROZHODOVÁNÍ - POSKYTNUTÍ PODPORY (3 DENNÍ KURZ)

IDEA 12

Společné vzdělávání
o článku 12

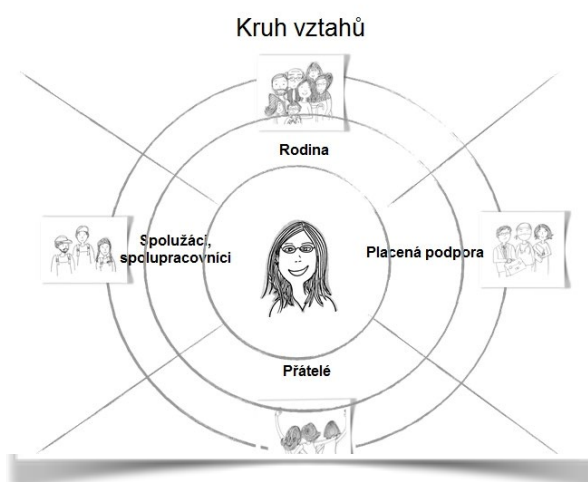
otevřená mysl

Podívejte se na nový přístup k plánování a k podpoře v životě a na nejefektivnější nástroje plánování zaměřeného na člověka.

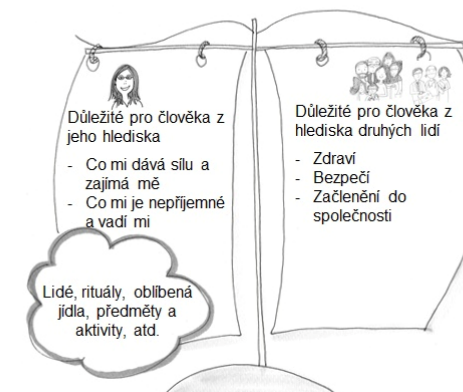

otevřené srdce

Nakreslete
tyto nástroje.

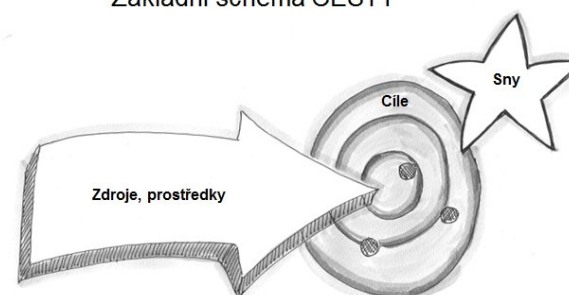
Třídění toho, co je pro člověka důležité z jeho
pohledu a z pohledu druhých lidí

otevřená vůle

Promyslete jak výše
uvedené může přispět
k připravované změně.

Základní schéma CESTY

3

ČTYŘI ZÁKLADNÍ ZÁSADY IMPLEMENTACE PODPOROVANÉHO ROZHODOVÁNÍ

IDEA 12

Společné vzdělávání
o článku 12

otevřená mysl

Při implementaci článku 12 a principů podporovaného rozhodování sledujte tyto základní 4 zásady:

otevřené srdce

Nakreslete obrázek
vyjadřující výše uvedené.

otevřená vůle

Promyslete jak výše
uvedené může přispět
k připravované změně.

7 JEDNODUCHÝCH KROKŮ A ČINŮ, KTERÉ MŮŽETE UDĚLAT, ABY JSTE DOSÁHLI KÝŽENÉHO DOPADU

ČTYŘI ZÁKLADNÍ ZÁSADY IMPLEMENTACE PODPOROVANÉHO ROZHODOVÁNÍ

otevřená mysl

1. Lidé s postižením mají **právo na svéprávnost** na rovnocenném základu s ostatními a ve všech životních sférách. V praxi to znamená, že lidé se zdravotním postižením rozhodují a jejich rozhodnutí jsou respektována. (odst. 2 čl. 12 Úmluvy)
2. Státy mají **povinnost poskytnout podporu**, pokud je potřebná k tomu, aby lidé mohli právně jednat. (odst. 3 čl. 12 Úmluvy)
3. Státy mají **povinnost poskytovat záruky bezpečí**, aby předešly zneužívání a zajistily, že opatření týkající se uplatnění svéprávnosti zajišťují respektování práv, vůle a preferencí člověka, jsou bez střetu zájmů a nepatřičného vlivu, jsou přiměřené a přizpůsobené situaci člověka, jsou použity po nejkratší možné dobu a chrání člověka před zneužíváním, násilím a zneužíváním. (odst. 4 čl. 12 Úmluvy)
4. Státy přijmou veškerá vhodná opatření, aby **zajistily přiměřenou úpravu** – přizpůsobení, které lidem se zdravotním postižením umožní uplatňovat lidská práva na rovném základě s ostatními. (odst. 3 čl. 5 Úmluvy)

Uvědomění si těchto čtyř bodů je důležité pro systematické uvažování o implementaci článku 12.

7 JEDNODUCHÝCH KROKŮ A ČINŮ, KTERÉ MŮŽETE UDĚLAT, ABY JSTE DOSÁHLI KÝŽENÉHO DOPADU

otevřená mysl

Pojem přiměřená úprava je definován v čl. 2 Úmluvy jako „nezbytné a odpovídající změny a úpravy, které nepředstavují nepřiměřené nebo nadměrné zatížení, a které jsou prováděny, pokud to konkrétní případ vyžaduje, s cílem zaručit osobám se zdravotním postižením uplatnění nebo užívání všech lidských práv a základních svobod“.

otevřené srdce

Nakreslete obrázek
vyjadřující výše uvedené.

otevřená vůle

Promyslete jak výše
uvedené může přispět
k připravované změně.

7 JEDNODUCHÝCH KROKŮ A ČINŮ, KTERÉ MŮŽETE UDĚLAT, ABY JSTE DOSÁHLI KÝŽENÉHO DOPADU

otevřená mysl

Pro uplatnění svéprávnosti může přiměřená úprava zahrnovat následující:

- Více času, jednoduchý jazyk, snadno srozumitelné tištěné materiály.
- Zapojení podpůrců do procesu rozhodování a právního jednání.
- Povinnost akceptovat míru nezávislosti při rozhodování a právním jednání.
- Míra nezávislosti se může lišit (např. řízení finančních záležitostí nezávisle bez podpory, nezávislé rozhodování v záležitostech týkajících se zdraví).

7 JEDNODUCHÝCH KROKŮ A ČINŮ, KTERÉ MŮŽETE UDĚLAT, ABY JSTE DOSÁHLI KÝŽENÉHO DOPADU

DYNAMIKA VNÍMÁNÍ ÚMLUVY

IDEA 12

Společné vzdělávání
o článku 12

Divadlo
utlačovaných

Vnímání je složeno ze dvou aktivit.

První je pouť do zákoutí systému a sběr zásadních postřehů, zásadních věcí, které slyšíme a vidíme z periferie, ze vzdálených koutů systému.

Tím získáme lepší porozumění jak se všichni zúčastnění, zejména ti, kteří jsou nejvíce opomíjeni a o kterých toho víme nejméně, cítí v současné situaci.

Druhou je společný návrat celé skupiny vnímající smysl. Vnímající smysl vycházející z vějíře postřehů, zlatých zrníček vhledu, s kterým se lidé vracejí.

Pro druhou aktivitu, vnímání smyslu, používáme ponejvíce divadlo utlačovaných.

Proč?

7 JEDNODUCHÝCH KROKŮ A ČINŮ, KTERÉ MŮŽETE UDĚLAT, ABY JSTE DOSÁHLI KÝŽENÉHO DOPADU

DYNAMIKA VNÍMÁNÍ ÚMLUVY

IDEA 12

Společné vzdělávání
o článku 12

Za první: je to rychlé.

Umožňuje nám to docílit kýženého v krátkém čase, což se cení zejména když pracujeme pod časovým a finančním tlakem.

Za druhé: jde to do hloubky.

K jádru, k pointě situace se dostáváme skutečně rychle. Nejenom odkrýváním intelektuální stránky otevřené mysle, ale taky přiblížením se a vynořením na emocionální úroveň, na které se zúčastnění v dané situaci nacházejí.

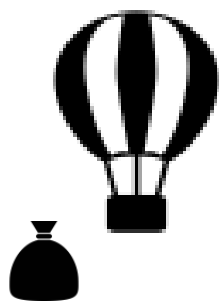
A za třetí: promlouvá to jazykem, který umožňuje systému vnímat a nahlížet sebe sama. A to je vlastně jádro naší práce zaměřené na rozvoj.

Když se v mikrosvětě systému skutečně podaří, že onen systém nahlídne a bude vnímat sebe sama, vytvoří se podmínky pro posun k jiné úrovni uvědomění, k jiné úrovni připravenosti zavádět inovace a nové společné postupy, které nebyly možné dříve.

7 JEDNODUCHÝCH KROKŮ A ČINŮ, KTERÉ MŮŽETE UDĚLAT, ABY JSTE DOSÁHLI KÝŽENÉHO DOPADU

NECHAT BÝT, PUSTIT

IDEA 12

Společné vzdělávání
o článku 12

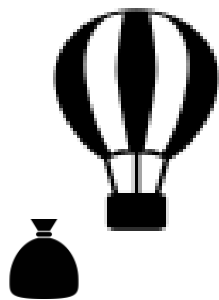
**Opusťte své staré
já a vydejte se do
neznáma.**

**Nechat být:
opusťte své staré
já a s ním vše,
co odumírá**

Nechat být a vydat se do neznáma. To jsou dvě strany jedné mince, kde “nechat být” znamená odstranění překážek a balastu. „Vydat se do neznáma” znamená nový začátek. Největší překážkou v procesu “nechat být” jsme my sami, náš vlastní vzdor. Zvládnutí vzdoru je pro “nechat být” zásadní, ale nenechte se zmást tím, že se již jednou zvládnutý vzdor bude neustále vracet, to je přirozené. Na to, že se sem tam objeví, buďte připraveni. Poradíte si s ním pak s klidem, pokorou a soustředěním. Princip “nechat být” umlčí pokušení vynášet verdikty, zvrátí váš cynický pohled na věc, pomůže překonat strach a také opustit své staré já. Tedy tu část vaší osobnosti, kterou je čas nechat jít, aby nové já získalo prostor. Abyste ovládli všechny tyto formy vzdoru, je nezbytný závazek žít pravdivě. Žít s otevřenou myslí, srdcem a odvahou.

7 JEDNODUCHÝCH KROKŮ A ČINŮ, KTERÉ MŮŽETE UDĚLAT, ABY JSTE DOSÁHLI KÝŽENÉHO DOPADU

otevřená mysl

otevřené srdce

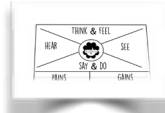
otevřená vůle

Cvičení: vyzkoušejte následující zamyšlení o čtyřech krocích

1. Které situace a aktivity ve vašem životě a práci jsou pro vás nejlepším zdrojem energie a inspirace?
2. Představte si tyto aktivity a situace jako malé cihličky i větší stavební bloky vaší budoucnosti. Jak by vypadala vaše budoucnost, která bude postavená z těchto materiálů a souzní s vaším potenciálem?
3. Čeho byste se museli vzdát, abyste dokázali začít budovat takovou budoucnost? Co z vašeho starého já byste museli nechat odplout pryč?
4. V případě, že podstoupíte toto riziko, necháte odejít své staré já a váš projekt nového já selže: co je tím nejhorším, co se může stát, čemu nejhoršímu byste museli čelit?

Odvaha pochází z ochoty “umřít”, jít dál, na neznámé území, které se zjeví pouze tehdy, odvážíme-li se vykročit směrem, kde se nachází. To základní esencí vedení lidí.

7 JEDNODUCHÝCH KROKŮ A ČINŮ, KTERÉ MŮŽETE UDĚLAT, ABY JSTE DOSÁHLI KÝŽENÉHO DOPADU

**Spojit se
s budoucností,
která se
projeví skrze
vás**

V každém z nás jsou ve skutečnosti dva lidé. Prvním je ten, kým jsme se stali v průběhu dosavadní cesty. Tím druhým je ten, kým se stáváme nebo staneme v budoucnosti. To, kým se staneme, závisí od našich dnešních rozhodnutí a činů. Tím, kým se staneme, bude ta nejlepší z možností.

Obě tyto naše “existence” jsou skutečné a vzájemně rezonují. Naším cílem by měla být jejich provázanost, vzájemná komunikace a naslouchání oběma směry. Tento proces můžeme přirovnat ke klíčícímu semínku rostliny.

Stejně jako semínko potřebuje úrodné místo a láskyplnou pozornost k tomu, aby vyklíčilo (minulost), potřebuje úrodné místo a láskyplnou pozornost k tomu, aby se vyvinulo do své nejlepší možné podoby (budoucnost).

A co bude naším úkolem vzhledem k tomuto připodobení? Najít si takové místo a podmínky v každodenním životě.

A čemu je potřeba věnovat pozornost? Hlubším společenským souvislostem (minulost), ze kterých vzešel aktuální stav (přítomnost).

Vyzkoušejte některé ze tří následujících cvičení.

7 JEDNODUCHÝCH KROKŮ A ČINŮ, KTERÉ MŮŽETE UDĚLAT, ABY JSTE DOSÁHLI KÝŽENÉHO DOPADU

6

NECHAT PŘIJÍT (VĚDOMÉ ZTIŠENÍ : VYBERTE SI CVIČENÍ, KTERÉ VÁM POMŮŽE PROPOJIT SE S VAŠÍM VNITŘNÍM JÁ)

IDEA 12

Společné vzdělávání
o článku 12

otevřená mysl

otevřené srdce

otevřená vůle

Ranní cvičení (10–30 min)

- Pokuste se vstát brzy, dříve než ostatní členové domácnosti, jděte na tiché místo, které máte rádi (ideální by bylo místo v přírodě, ale nemusí být) a pokuste se propojit se svým vnitřním já a otevřít svou mysl i srdce.
- Použijte k tomu postup, o kterém víte, že funguje. Může to být meditace, modlitba nebo pouhé ticho a soustředění.
- Uvědomte si, co vás přivedlo na místo v životě, kde se právě nacházíte. Kdo je vaše já? Jaké je vaše poslání a co jste dosud vytvořili?
- Přijměte závazek vůči svým plánům. Zaměřte se na výsledky, které chcete dosáhnout.
- Zaměřte se na dnešní den - co byste rádi uskutečnili nebo dokončili?
- Poděkujte za možnost žít svůj život. Projevte ve své mysli empatii lidem, kteří neměli to štěstí jako máte vy. Popřemýšlejte o odpovědnosti, kterou máte vůči těmto lidem, vůči všem ostatním, vůči přírodě i svému okolí. O odpovědnosti, kterou jste získali z titulu svého štěstí.
- Poproste o podporu a pomoc, která vás ochrání na vaší cestě a nedovolí vám ji ztratit nebo z ní sejít. Je to vaše cesta vpřed a vy jste jediní, kdo ji může objevit. Smyslem této cesty je dar, který odevzdáte světu formou svého nejlepšího já. A nemusíte to zvládnout sami. Můžete poprosit o pomoc.

7 JEDNODUCHÝCH KROKŮ A ČINŮ, KTERÉ MŮŽETE UDĚLAT, ABY JSTE DOSÁHLI KÝŽENÉHO DOPADU

6

NECHAT PŘIJÍT (DRŽTE SE SVÉ CESTY. DĚLEJTE, CO MÁTE RÁDI, MĚJTE RÁDI TO, CO DĚLÁTE.)

IDEA 12

Společné vzdělávání
o článku 12

otevřená mysl

otevřené srdce

otevřená vůle

Abyste využili svého tvořivého potenciálu, musíte se vydat na cestu. Sledujte na ní své pocity, intuici a štěstí, následujte formující se budoucnost. Na své cestě k tvořivosti lze pozorovat tři stupně. Zaprvé: nic zásadního se neděje. Zadruhé: nuda a čekání. Zatřetí: objev a rozvoj vnitřního impulsu. Jak ale dosáhnout tohoto postupu, když je člověk svázán těsným systémem povinností, kontrol, trestů a odměn? S člověkem je to stejné jako s firmou. Nastavení přehnané korporátní motivace a systému odměn je spíše kontraproduktivní - tvoří totiž nezdravé prostředí založené na soutěživosti a honbou za ziskem, nikoli prostředí, které umožňuje dělat správné věci a správná rozhodnutí prostě kvůli tomu, že je to tak správné. Jde tedy o to, vytvořit takové podmínky, aby mohli lidé dělat to, co mají rádi a měli rádi, co dělají. Obě hlediska jsou důležitá. Mějte rádi, co děláte, dělejte, co máte rádi, buďte vděční za život, který žijete, a budete unešení tím, co za to dostanete zpátky.

7 JEDNODUCHÝCH KROKŮ A ČINŮ, KTERÉ MŮŽETE UDĚLAT, ABY JSTE DOSÁHLI KÝŽENÉHO DOPADU

6

NECHAT PŘIJÍT (VYTVOŘTE SI KRUHY, VE KTERÝCH SE BUDETE VZÁJEMNĚ DRŽET A PODPOROVAT)

IDEA 12

Společné vzdělávání
o článku 12

otevřená mysl

otevřené srdce

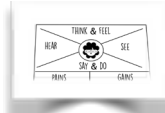
otevřená vůle

Kolem nás dochází k nenápadné změně, která se projevuje v různých podobách a je obsažena v činech. Tyto činy vycházejí ze záměru vytvořit bezpečný společenský prostor, v němž se lidé podporují navzájem v hledání smyslu a posunu svého života a práce, kterou vykonávají.

Uprostřed chaosu a rozpadu musíme posilovat schopnost zůstat klidní a rozeznávat směr cesty, i když se zdá zrovna nesprávně definovaná a křehká. Vytvořit si schopnost konat v prázdnotě současné chvíle, rozeznávat směr a dělat další kroky v situaci, kdy se staré pořádky rozpadly a nové ještě nevznikly, je možná v současnosti nejdůležitější dovednost při směřování své práce a života.

Viz. Příručka dobrých a slibných praktických postupů

7 JEDNODUCHÝCH KROKŮ A ČINŮ, KTERÉ MŮŽETE UDĚLAT, ABY JSTE DOSÁHLI KÝŽENÉHO DOPADU

6

NECHAT PŘIJÍT (VYTVOŘTE SI KRUHY, VE KTERÝCH SE BUDETE VZÁJEMNĚ DRŽET A PODPOROVAT)

IDEA 12

Společné vzdělávání
o článku 12

otevřená mysl

otevřené srdce

otevřená vůle

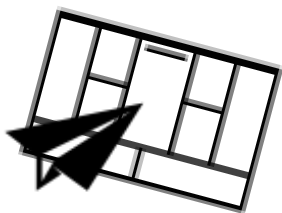
Tento proces můžeme přirovnat ke klíčícímu semínku rostliny. Stejně jako potřebuje semínko úrodné místo a láskyplnou pozornost k tomu, aby vyklíčilo (minulost), potřebuje úrodné místo a láskyplnou pozornost k tomu, aby se vyvinulo do své nejlepší možné podoby (budoucnost). A co bude naším úkolem vzhledem k tomuto příkladu? Najít si takové místo a podmínky v každodenním životě. A čemu je potřeba věnovat pozornost? Hlubším společenským souvislostem (minulost), ze kterých vzešel aktuální stav (přítomnost).

Vyzkoušejte některé ze tří následujících cvičení.

1. Vědomé ztišení: vyberte si techniku, která vám pomůže propojit se s vaším vnitřním já.
2. Následujte svou cestu. Dělejte, co milujete, a milujte, co děláte.
3. Kruhy blízkých: vytvořte kruhy, ve kterých se budete vzájemně držet a podporovat se.

7 JEDNODUCHÝCH KROKŮ A ČINŮ, KTERÉ MŮŽETE UDĚLAT, ABY JSTE DOSÁHLI KÝŽENÉHO DOPADU

MIKROKOSMY

IDEA 12

Společné vzdělávání
o článku 12

Kde v realitě
současnosti
naleznete
klíčící semínka
budoucnosti?

Třídenní tréninkový program pracuje s metodikou, která každému z účastníků nabídne nejen nové myšlenky a znalosti, ale i hloubkovou změnu chování a proměnu plánů ve skutečnost. A to tím, že budoucnost - váš mikrokosmos, kterou chcete vytvořit, nejdříve nastíní a pak dále upřesňuje na základě odezvy od ostatních účastníků programu.

Všechny takové náčrtky mikrokosmů je nutné podporovat, chránit, opečovávat a rozvíjet. Z biologie víme, co se stane, když něco nového není okolním prostředím přijato přátelsky. Imunita prostředí tento nový prvek zničí v obavě z něčeho nového, neznámého, co tam nepatří a co by mohlo ohrozit dosavadní jistoty.

A proč? Protože nové je jiné! A to je důvodem, proč se embryo vyvíjí v děloze, proč všechno nové potřebuje ochranu. Aby mohlo vyrůst v chráněných podmínkách.

Nepotřebujete kolem sebe dělat velké divadlo, ani zaujmout anonymní davy. Stačí vám začít klidně, skromně, se skutečnými lidmi a jejich skutečnými problémy. S jejich mikrokosmy.

7 JEDNODUCHÝCH KROKŮ A ČINŮ, KTERÉ MŮŽETE UDĚLAT, ABY JSTE DOSÁHLI KÝŽENÉHO DOPADU

JAK PRACOVAT S KREATIVNÍM PNUTÍM

IDEA 12

Společné vzdělávání
o článku 12

otevřená mysl

otevřené srdce

otevřená vůle

V počáteční fázi vypadá kreativní proces jako meditace ve třech krocích.

Nejdříve si formulujte, co chcete vytvořit, co je cílem vašeho tvoření.

Ve druhé fázi porovnejte tento kýžený cíl se stávajícím stavem a ve třetí pozorujte, jaký kreativní potenciál či napětí se mezi nimi tvoří v průběhu porovnávání.

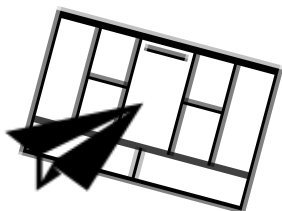
Pokud je vaše kreativní snažení nasměřované na tvorbu nebo změnu životní cesty, pak lehce přizpůsobte postup tímto způsobem: nejdříve si představte svou ideální budoucnost.

Pak ji porovnejte se současností a zaměřte se na to, kde v současnosti lze najít semínka klíčící budoucnosti. Výsledkem tohoto porovnávání by měly být náznaky cest a směrů, nápady a jisté vzrušení z toho, co jste vymysleli.

Pracujte s tím, představujte si, jak se ty nápady stávají skutečností - jak ta klíčící semínka rostou.

7 JEDNODUCHÝCH KROKŮ A ČINŮ, KTERÉ MŮŽETE UDĚLAT, ABY JSTE DOSÁHLI KÝŽENÉHO DOPADU

STANOVENÍ PRIORIT A ČASOVÉHO PLÁNU

IDEA 12

Společné vzdělávání
o článku 12

otevřená mysl

otevřené srdce

otevřená vůle

Jaké je moje nejzásadnější životní poslání? Jaké podmínky mohu vytvořit proto, abych mohl toto životní poslání naplnit a sloužit mu? A jak mohu zorganizovat svůj čas tak, abych se mohl věnovat tomu, co stojí za to - místo toho, abych ztrácel čas tím, co za to nestojí?

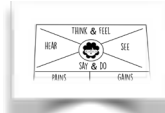
Následující cvičení je zaměřené na to, abyste v horizontu dnů, týdnů i let pracovali s časem co nejefektivněji. Začněte hned ráno tím, že si formulujete jednu nebo dvě nejdůležitější povinnosti dne.

Naplánujte si, jak přesně využijete nejproduktivnější část dne a kterým důležitým aktivitám tuto část dne věnujete. A víte vlastně, která část dne to je? Pomůcka, která by vám v tomto mohla pomoci, je fakt, že energie následuje pozornost. To znamená, že největší páru máme v činnostech, kterým vědomě věnujeme pozornost.

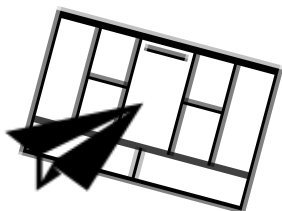
Na druhé straně se ovšem musíme věnovat i tomu, čeho si nevšímáme, co ignorujeme a co případně snese odklad. V době komunikačních technologií a neustálé komunikace si v zájmu funkčního “time managementu” stejně musíme připustit, že není reálné okamžitě reagovat na všechny podněty a dotazy.

Abychom neuvízli v zajetí reaktivního vzoru chování.

7 JEDNODUCHÝCH KROKŮ A ČINŮ, KTERÉ MŮŽETE UDĚLAT, ABY JSTE DOSÁHLI KÝŽENÉHO DOPADU

7

NÁSTROJ CANVAS / PLÁTNO

IDEA 12

Společné vzdělávání
o článku 12

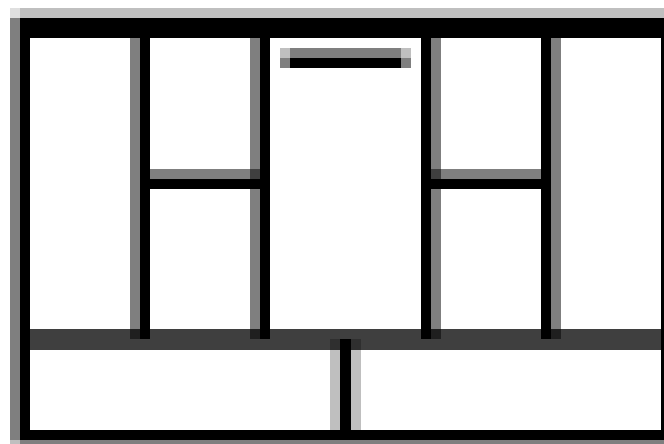
otevřená mysl

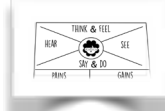
otevřené srdce

otevřená vůle

7 JEDNODUCHÝCH KROKŮ A ČINŮ, KTERÉ MŮŽETE UDĚLAT, ABY JSTE DOSÁHLI KÝŽENÉHO DOPADU

2. NENÍ POCHYB, ŽE PRO DOBRO VĚCI POTŘEBUJEME MÍT NA TOMTO ŠKOLENÍ CO NEJRŮZNĚJŠÍ ZAINTERESOVANÉ ÚČASTNÍKY.

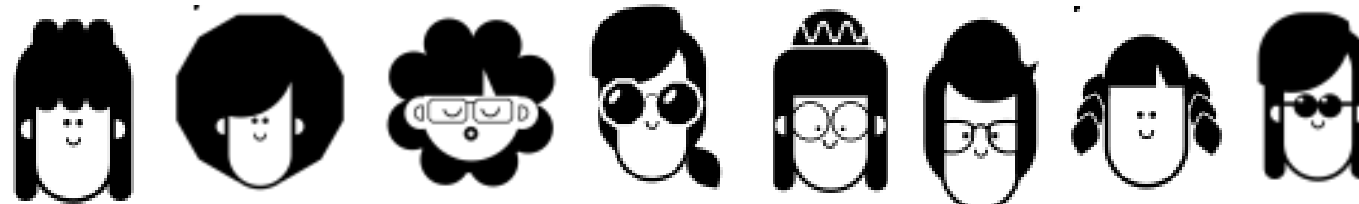

IDEA 12

Společné vzdělávání
o článku 12

JAK LÉPE ORGANIZOVAT VZDĚLÁVÁNÍ, ABY BYLO VÍCE INKLUZIVNÍ?

Inkluzivní prostor pro vzdělávání je takové prostředí, kde se setkávají lidé s různými vzdělávacími nároky - a vůbec přitom nemusí jít o lidi s postižením.

LIDÉ S RŮZNÝMI POTŘEBAMI A SCHOPNOSTMI

Zainterесovaný účastník je někdo, kdo má zájem na vašem úspěchu

LIDÉ S POSTIŽENÍM

JEJICH RODINY

ÚŘEDNÍCI, JUSTICE

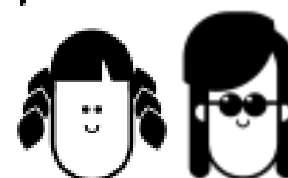
PRACOVNÍCI SOCIÁLNÍCH SLUŽEB

TVŮRCI POLITIK

STUDENTI A JEJICH VYUČUJÍCÍ

A ŠIROKÁ VĚŘEJNOST

Každý trénink je jiný a každý účastník na tom kterém kurzu je jiný svým vlastním způsobem.

2.

JAK LÉPE ORGANIZOVAT VZDĚLÁVÁNÍ, ABY BYLO VÍCE INKLUZIVNÍ?

IDEA 12

Společné vzdělávání
o článku 12

Není nutné, aby se všichni členové skupiny naučili to samé a zapojili se stejným způsobem. Výzvou je cíl - tedy hluboká změnu chování v souladu s článkem 12, který chceme dosáhnout i když je každý jiný a každý jinak přispěje.

NÁHRADNÍ ROZHODOVÁNÍ

PODPOROVANÉ ROZHODOVÁNÍ

JAK LÉPE ORGANIZOVAT VZDĚLÁVÁNÍ, ABY BYLO VÍCE INKLUZIVNÍ?

Podívejte se, co vše je potřeba brát v potaz při přípravě školení:

- Prostor jako takový: sestavte kruhové sezení, které je vlídné, pohostinné a navozuje atmosféru důvěry. Při výběru místa konání uplatněte všechny známé tipy od profesionálů: dostatečně prostorná, příjemná a jednoduchá místnost, přirozené světlo, okna alespoň na dvou stranách místnosti...
- Rozvrh: pro zvládnutí celého programu včetně úvodu připravte dynamický harmonogram o sedmi krocích
- Vztahy: nezapomeňte na osobní přivítání každého člena skupiny ještě před začátkem akce
- Obsah: přijďte na akci dokonale připraveni a předem si zkontrolujte techniku
- Servis: postarejte se o občerstvení a pitný režim
- Cíl akce: věnujte čas objasnění smyslu a průběhu akce. Proč jsme tady, čeho chceme dosáhnout, co se snažíme vytvořit.

JAK LÉPE ORGANIZOVAT VZDĚLÁVÁNÍ, ABY BYLO VÍCE INKLUZIVNÍ?

Jak můžeme lépe uspořádat prostor pro inkluzivní vzdělávání

S využitím těchto pravidel získáte návod k organizaci akce inkluzivního vzdělávání. Inkluzivní znamená, že vaše hodiny budou otevřené všem lidem bez rozdílu, s rovnými šancemi na vzdělávání.

Například:

- lidé s různými potřebami
- lidé s nebo bez postižení nebo s potížemi v učení
- staří nebo mladí lidé
- cizinci
- lidé na různých stupních vzdělání
- a jiné

Každá příležitost, která svede dohromady různé lidi s cílem pracovat na společném tématu, může být inkluzivním prostředím. Když mluvíme o inkluzivním prostředí, máme zato, že je důležité nepřemýšlet pouze o akademické půdě, nýbrž o různých typech akcí:

- školení
- týmové porady
- skupina lidí v projektovém řízení
- skupina organizující nějakou událost nebo event, například konferenci nebo lokální festival

2.

JAK LÉPE ORGANIZOVAT VZDĚLÁVÁNÍ, ABY BYLO VÍCE INKLUZIVNÍ?

IDEA 12

Společné vzdělávání
o článku 12

Tento návod je rozdělený do tří částí:

1. PŘED KURZEM

Co byste měli brát v úvahu před samotným začátkem akce, na co nezapomenout

2. V PRŮBĚHU KURZU

Co je důležité si pohlídat v průběhu akce

3. PO KURZU

Co se nesmí opomenout po skončení akce

1. cílové skupiny

2. místo konání

3. informace o příjezdu na místo

4. ubytování

5. přihlášky

6. asistence a podpora

7. školitelé

8. program

JAK LÉPE ORGANIZOVAT VZDĚLÁVÁNÍ, ABY BYLO VÍCE INKLUZIVNÍ?

CÍLOVÉ SKUPINY

Připravujte a plánujte akci spolu se zástupci všech cílových skupin. Oni nejlépe vědí, jaké jsou jejich individuální potřeby a očekávání.

Budete si tak jistí tím, že každou z cílových skupin obsahem své akce skutečně zaujmete.

Cílovými skupinami myslíme skupiny lidí, které plánujete pozvat na vaši akci.

JAK LÉPE ORGANIZOVAT VZDĚLÁVÁNÍ, ABY BYLO VÍCE INKLUZIVNÍ?

PROSTORY

Při výběru místa konání akce zvažte tyto detaily:
Dostupnost: vybírejte s ohledem na různé druhy postižení a s tím související nároky na dostupnost místa - i za špatného počasí!
Vybírejte místo dostupné MHD a s dostatkem parkovacích míst blízko vchodu.

JAK LÉPE ORGANIZOVAT VZDĚLÁVÁNÍ, ABY BYLO VÍCE INKLUZIVNÍ?

INFORMACE
O PŘÍJEZDU

Pro účastníky připravte balíček srozumitelných informací jak se nejjednodušeji dostanu na místo konání.

Pokud jsou mezi účastníky např. lidé se zrakovým postižením, pak psané dokumenty musí být dostupné i jim.

Poskytněte různé možnosti Vás kontaktovat:

- elektronická pošta (e-mail)
- pošta (poštovní adresa)
- telefonický kontakt

Připravte samotné místo konání a pomozte účastníkům místo najít. Použijte například znaky, symboly či barvy pro označení směru, budovy i jednotlivých místností. S označením můžete začít již na zastávce MHD nebo na parkovišti.

JAK LÉPE ORGANIZOVAT VZDĚLÁVÁNÍ, ABY BYLO VÍCE INKLUZIVNÍ?

UBYTOVÁNÍ

Najděte cenově dostupné a bezbariérové ubytování blízko místa konání akce a informujte něm účastníky.

Mnohá evropská města nabízejí přehledy bezbariérového ubytování.

JAK LÉPE ORGANIZOVAT VZDĚLÁVÁNÍ, ABY BYLO VÍCE INKLUZIVNÍ?

PŘIHLÁŠKA A POKYNY

1. Oznámení o konání akce a možnost přihlásit se musí být dostupné univerzálně přes různé komunikační kanály. Využijte e-mail, internetový link, poštu, média i osobní kontakt.
 - Aby se mohli lidé na akci připravit, včas zveřejněte důležité informace: místo konání, termín, časový harmonogram, poplatky a příplatky, poskytnuté služby.
 - Sepište si potřebná data a fakta o účastnících, jejich individuálních potřebách a doprovodu. Tyto informace si můžete vyžádat prostřednictvím přihlašovacího formuláře.
2. Texty formulářů musí být psané jednoduchým a srozumitelným způsobem, musí být dostupné i osobám se zrakovým postižením.
3. Přihlásit se na akci by mělo být možné telefonicky, osobně, přes e-mail, internet nebo poštou.

JAK LÉPE ORGANIZOVAT VZDĚLÁVÁNÍ, ABY BYLO VÍCE INKLUZIVNÍ?

PŘIHLÁŠKA A POKYNY

4. Před samotným školením, zorganizujte schůzku pro zájemce a nabídněte jim všechny relevantní informace. Termín takové schůzky by měl být s dostatečným předstihem před samotným školením. Připravte si balíček následujících informací:

- jak často bude školení probíhat, kdy začíná, kdy končí
- jakou domácí přípravu bude vyžadovat, co bude školení obsahovat, jak bude probíhat
- co mohou účastníci očekávat, kde a jak budou moci v praxi využít to, co se na školení naučí
- informujte přítomné o tom, že vaše školení bude inkluzivní a co to znamená, že se na něm účastní lidé s potížemi v učení, s potřebou alternativních výukových metod
- nechte přítomné, aby kladli otázky a odpovídejte na ně

Tip: zvolte místo pro tuto schůzku totožné s místem konání školení. Ulehčíte tak přítomným rozhodování a také jim umožníte se s místem seznámit.

JAK LÉPE ORGANIZOVAT VZDĚLÁVÁNÍ, ABY BYLO VÍCE INKLUZIVNÍ?

PODPORA
ÚČASTNÍKŮ

1. Úkoly a role lidí, kteří budou v rámci akce fungovat jako podpora a doprovod lidem s postižením, musí být jasné ještě před začátkem akce.
2. Ti, co doprovod a podporu potřebují, ji musí mít po celou dobu školení. Proto musíte promyslet vícenáklady a z toho vyplývající organizační nároky.
3. Promyslete přirozenou podporu účastníků mezi sebou - a to jako součást programu školení, čili ukázkou v praxi. Všichni přítomní by si v průběhu školení měli mít možnost vyzkoušet roli pomáhajícího i roli toho, komu je pomáháno.
4. Školitelé by se měli věnovat tématu vzájemné pomoci a podpory, jejich významu a důležitosti ve skupině. O všech rolích je potřebné také mluvit.

JAK LÉPE ORGANIZOVAT VZDĚLÁVÁNÍ, ABY BYLO VÍCE INKLUZIVNÍ?

PODPORA
ÚČASTNÍKŮ

5. Zvlášť se věnujte účastníkům s potížemi v učení. Školící materiály jim dejte předem a poskytněte jim odpovídající podporu.
6. Shromážděte potřebné informace o individuálních potřebách účastníků tak, abyste se na ně vy a vaši školitelé mohli připravit. Je to pro ně důležité, protože ji to pomůže:
 - přizpůsobit kurz individuálním potřebám účastníků
 - vybrat a přizpůsobit výukové metody, pomůcky a příklady odpovídající postižení účastníků (např. čtecí zařízení)
 - pokud např. má většina účastníků ráda zvířata, můžete v průběhu školení využít příběhy ze života zvířat
 - pokud má více účastníků podobné postižení, můžete přizvat lektora s tímto druhem postižení a zkušeností a koncipovat školení praktičtěji

JAK LÉPE ORGANIZOVAT VZDĚLÁVÁNÍ, ABY BYLO VÍCE INKLUZIVNÍ?

ŠKOLITELÉ

1. Umožněte školitelům, organizátorům, tlumočnickům a všem další účastníkům, aby se před akcí vzájemně seznámili.
2. Na pozice školitelů hledejte lidi s reálnou zkušeností v dané oblasti, s dobrou schopností tyto zkušenosti srozumitelně sdílet různými způsoby a různými metodami.

JAK LÉPE ORGANIZOVAT VZDĚLÁVÁNÍ, ABY BYLO VÍCE INKLUZIVNÍ?

ROZVRH

Jednotlivé výukové bloky musí být krátké!
V rámci dne jich musí být přiměřený počet!
Nezapomeňte na přestávky!
Lidé s potížemi v učení nebo cizinci to určitě ocení.

JAK LÉPE ORGANIZOVAT VZDĚLÁVÁNÍ, ABY BYLO VÍCE INKLUZIVNÍ?

1. Dvojice školitelů

2. Pravidla

3. Jasná a srozumitelná řeč

4. Dostatek času

5. Společné rysy

6. Role ve skupině

7. Přehled

8. Metody a postupy

9. Tlumočníci a pomůcky

10. Materiály

DVOJICE
v
ŠKOLITELŮ

Je důležité pracovat s dvojicemi školitelů, kde jeden z nich je člověk s postižením, je této oblasti expertem a druh jeho postižení souvisí s tématem školení.

Je důležité, aby lektorská dvojice:

- dobře spolupracovala
- vhodně se doplňovala a lektor s postižením měl rovnocennou lektorskou roli, nebyl v roli klienta nebo asistenta školitele
- měla školitelské dovednosti a prošla školením předem školením školitelů

JAK LÉPE ORGANIZOVAT VZDĚLÁVÁNÍ, ABY BYLO VÍCE INKLUZIVNÍ?

PRAVIDLA

V zájmu příjemné atmosféry v průběhu školení si stanovte pravidla fungování ve skupině, která si všichni odsouhlasí.

Opatrní buďte před hlasem většiny - situací, kdy by se většina účastníků přikláněla např. k rychlejšímu tempu školení a postavila by tak pomalejší menšinu před problém. To by se nemělo stát. Nikdy nezapomeňte brát zřetel na odlišné nároky a jejich možnosti zvládnout dané téma.

JAK LÉPE ORGANIZOVAT VZDĚLÁVÁNÍ, ABY BYLO VÍCE INKLUZIVNÍ?

JASNÝ A
SROZUMITELNÝ
JAZYK

Mluvte vždy srozumitelně a jasně.

- Můžete používat odborné výrazy, ale nezapomeňte je vysvětlit. Účastníci se díky tomu naučí nová slova.
- Pobídněte účastníky akce, aby také používali jasnou a srozumitelnou řeč.
- Pohlídejte, aby se s každým účastníkem akce jednalo rovnocenně a s úctou. Nemluvte s lidmi s postižením jako s dětmi. Zkuste citlivě vypožorovat, jak rychle s jednotlivými účastníky mluvit a kolik času potřebují na porozumění tomu, co říkáte a přípravu odpovědi.

JAK LÉPE ORGANIZOVAT VZDĚLÁVÁNÍ, ABY BYLO VÍCE INKLUZIVNÍ?

DOSTATEK
V
ČASU

Nabídněte dostatek času:

- asistentům, aby stihli tlumočit a probrat téma s člověkem, kterému poskytují podporu, člověk s postižením je účastníkem kurzu
- účastníkům, kteří potřebují víc času na porozumění
- připravte cvičení pro ty, kteří porozumí rychleji, čas můžou využít pro praktická cvičení

JAK LÉPE ORGANIZOVAT VZDĚLÁVÁNÍ, ABY BYLO VÍCE INKLUZIVNÍ?

SPOLEČNÉ
CHARAKTERISTIKY

Soustředte se na to, co mají účastníci akce společné. Ne na to, v čem jsou odlišní. Vytvoříte tím podmínky pro spolupráci a inkluzivní atmosféru.

JAK LÉPE ORGANIZOVAT VZDĚLÁVÁNÍ, ABY BYLO VÍCE INKLUZIVNÍ?

ROLE VE
SKUPINĚ

Pokuste se dát každému z účastníků roli v týmu, pokud o to stojí. Zadané role lze také různě měnit. Někdo může hlídat čas, jiný osvěžit program vtipem, další kontrolovat správnost napsaného textu.

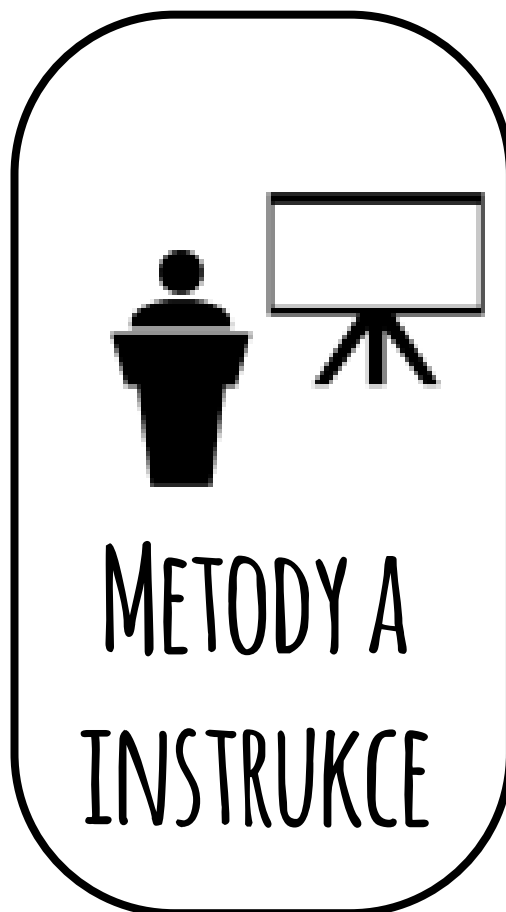
JAK LÉPE ORGANIZOVAT VZDĚLÁVÁNÍ, ABY BYLO VÍCE INKLUZIVNÍ?

ČASOVÝ
PLÁN

- Na viditelné a přístupné místo umístěte rozvrh akce s jasně označenými přestávkami.
- Pokaždé, když uzavřete jeden z bodů programu, vyznačte jej v rozvrhu jako splněný. Účastníci se díky tomu lépe orientují v tom, co již zvládli a co je ještě před nimi.

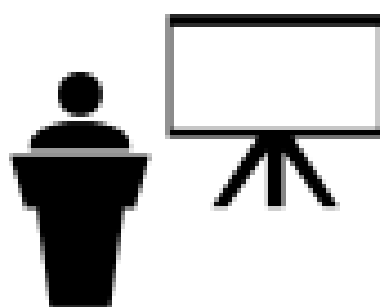
JAK LÉPE ORGANIZOVAT VZDĚLÁVÁNÍ, ABY BYLO VÍCE INKLUZIVNÍ?

Pracujte s principem dvou smyslů. To znamená, že každá z aktivit bude zaměstnávat minimálně dva smysly. Zrak, sluch, chuť, čich nebo hmat. Když například píšete něco na flip chart, zároveň to hlasitě čtete, zaměstnáte tím pádem sluch i zrak. Výběr smyslů přizpůsobte možnostem účastníků.

- pracujte s různými metodami tak, abyste oslovili všechny zúčastněné a jejich způsob učení se. Respektujte individuální potřeby každého účastníka. Někdo například nemá rád práci ve skupině a preferuje čas od času samostatnou práci, jiný se necítí dobře v roli řečníka před ostatními a pro práci mu lépe vyhovují menší skupiny.
- při výběru metod preferujte takové, se kterými máte zkušenosti a které vám vyhovují, nekopírujte metody někoho jiného
- používejte různé druhy médií, filmy, obrázky i audio nahrávky

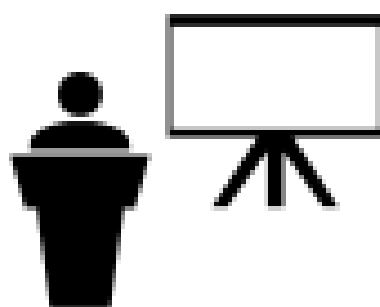
JAK LÉPE ORGANIZOVAT VZDĚLÁVÁNÍ, ABY BYLO VÍCE INKLUZIVNÍ?

METODY A INSTRUKCE

- Při každé změně postupu si ověřte, jestli každý účastník pochopil její smysl. Např. když dojde k přesunu do jiné místnosti kvůli práci ve skupinách. Lidé citliví na změny by jim měli být vystavováni co nejméně.
- Přizpůsobte studijní materiály různým potřebám a schopnostem účastníků. Použijte text ve formátu snadného čtení a ilustrační obrázky pro lidi s potížemi v učení. Nepoužívejte obrázky pro lidi se zrakovým postižením. Dávejte jasné instrukce lidem s autismem.
- Udělejte maximum pro vytvoření atmosféry důvěry. Atmosféru na akci uvolníte například vyprávěním příběhů, nebo vyzvednutím silných stránek účastníků. Používejte humor a berte věci s nadhledem.
- Přimějte účastníky, aby dění sdíleli s otevřenou myslí, s otevřeným srdcem a s otevřenou vůlí.

JAK LÉPE ORGANIZOVAT VZDĚLÁVÁNÍ, ABY BYLO VÍCE INKLUZIVNÍ?

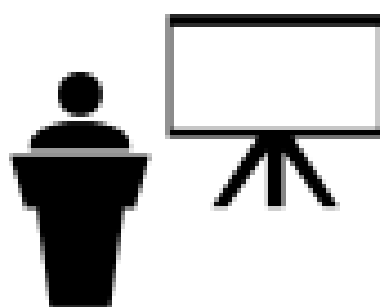
METODY A INSTRUKCE

Vztahujte téma školení ke každodennímu životu účastníků a jejich problémům.

- témata školení zaměřte na lidi účastníci se školení, buďte tak adresní, jak je to jen možné
- vysvětlete, v čem spočívá každá metoda, to které cvičení a jak je využitelné v praxi
- používejte příklady ze života
- po každém cvičení jej shrňte, zopakujte jeho klíčové body verbálně a vizuálně. Shrnutí může udělat třeba asistent, jeden z účastníků nebo organizátor. Kdo bude mít tuto funkci musí být jasné předem.

Méně je někdy více, zde platí dvojnásob. Místo toho, aby si účastníci vyzkoušeli spoustu metod bez šance porozumět jediné, je lepší probrat jich méně a důkladně. Je proto lepší poskytnout menší porce informací a ponechat raději prostor pro diskusi, do které se může každý zapojit. Méně bodů programu dá rovněž větší volnost školitelům a prostor pro spontánnost a reakci na podněty od účastníků.

JAK LÉPE ORGANIZOVAT VZDĚLÁVÁNÍ, ABY BYLO VÍCE INKLUZIVNÍ?

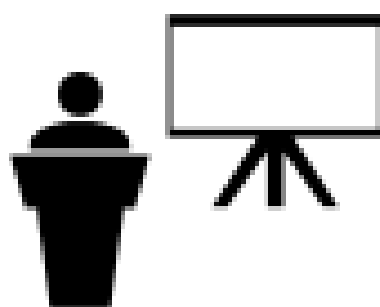

METODY A INSTRUKCE

Dejte účastníkům příležitost mluvit o tom, co se naučili - i v menších skupinách nebo ve dvojicích. Umožněte, aby účastníci sdílet připomínky a názory s jinými skupinami. Skupiny mohou prezentovat své poznámky a sepsat je flipchart. Každý se může podívat na názory ostatních, ale nemusí sám prezentovat před ostatními.

- Dejte účastníkům příležitost vyjádřit se, respektujte jejich názor a oceňte jej.
- Pracujte se znalostmi, které skupina má. Skupina ví vždy víc než jednotlivec a společně můžou vymyslet nečekaná řešení.
- Kontrolujte si průběžně, jestli účastníci rozumí obsahu školení a jestli drží krok. Nepostačí otázka: Je všechno jasné? Někteří lidé se stydí přiznat, že mají problém něco pochopit.

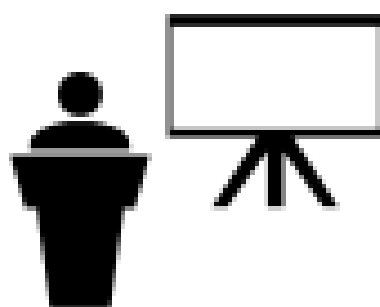
JAK LÉPE ORGANIZOVAT VZDĚLÁVÁNÍ, ABY BYLO VÍCE INKLUZIVNÍ?

METODY A
INSTRUKCE

Na úvod školení můžete zařadit cvičení “Ošatka otázek”. Pomůže vám zjistit, jestli nebo jaké znalosti mají účastníci o tématu kurzu.

Připravte kartičky s otázkami ohledně tématu školení. Každý z účastníků si vybere jednu kartičku a popřemýšlí nad odpovědí - buď samostatně, nebo s podporou skupiny.

JAK LÉPE ORGANIZOVAT VZDĚLÁVÁNÍ, ABY BYLO VÍCE INKLUZIVNÍ?

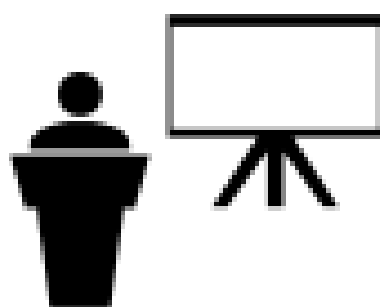
METODY A
INSTRUKCE

Nejen pro opakování, připomenutí a vizualizaci obsahu školení, ale i pro ověření toho, co se účastníci naučili, můžete využít následující cvičení. A to opět buď ve skupině nebo jednotlivě:

myšlenková mapa
brainstorming
nástěnka
kvíz
cvičení ISLE

Další metody:
vyprávění příběhů
metoda Go for a knowledge

JAK LÉPE ORGANIZOVAT VZDĚLÁVÁNÍ, ABY BYLO VÍCE INKLUZIVNÍ?

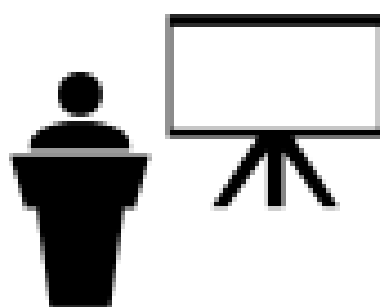
METODY A
INSTRUKCE

Použijte momenty překvapení, otevírají lidem mysl, propojují je na jiné úrovni než pouhé diskuze. Například na kurz Plánování zaměřené na člověka ve Španělsku přinesl lektor králíka a chvílemi ho nechal volně pobíhat. Účastníci měli dobrou náladu a podělili se o své osobní zkušenosti.

Pohlídejte si, aby lidé s rychlejším tempem dostávali doplňková cvičení a nenudili se.

- zadejte práci ve skupinách a nechte je věci vysvětlit
- dávejte doplňkové otázky a úkoly
- dejte jim příležitost naučit se něčemu novému, např. sociálním dovednostem a trpělivosti

JAK LÉPE ORGANIZOVAT VZDĚLÁVÁNÍ, ABY BYLO VÍCE INKLUZIVNÍ?

METODY A INSTRUKCE

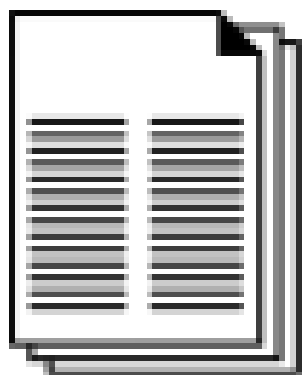
- Myslete na to, že učení je vždycky proces, ve kterém účastník kurzu získává vlastní zkušenost a příležitost měnit se. Někdy taky měnit svoje názory. Učení se nemá být absorpcí určitého objemu učiva. Podělte se o tuto skutečnost s účastníky a mluvte o tom s nimi.
- Ještě před koncem školení si pozorně promluvte o plánu na příští setkání i o domácí přípravě na něj, nechte si pro diskusi o tom dostatek času.
- Vyfoťte zápisy, náčrty, schémata vytvořená v rámci kurzu.
- Dejte účastníkům příležitost dát vám zpětnou vazbu. S časem na zpětnou vazbu počítejte již při plánování programu školení.

JAK LÉPE ORGANIZOVAT VZDĚLÁVÁNÍ, ABY BYLO VÍCE INKLUZIVNÍ?

- Zajistěte tlumočníka do znakové řeči, případně další pomůcky pro sluchově postižené účastníky.
- Připravte šikovní kartačky, kterými si účastníci přivolají vaši pozornost.
- Například připravte kartačky, které vypadají jako semafor a ty hned na začátku nabídněte účastníkům, že je mohou používat na případné zpomalení nebo zrychlení tempa. Zelená znamená “stíhám a rozumím”, oranžová za “prosím zpomalit nebo zopakovat” a červená za “nerozumím nebo potřebuji se na něco zeptat”.
- Dále můžete použít jakoukoliv pomůcku, kterou drží v ruce ten, kdo má právě slovo. Pomůcka pak putuje od jednoho účastníka k dalšímu.

JAK LÉPE ORGANIZOVAT VZDĚLÁVÁNÍ, ABY BYLO VÍCE INKLUZIVNÍ?

TIŠTĚNÉ
MATERIÁLY

Připravte přehledné materiály

- Seřadte strany a vložte je do složek.
- Udělejte čitelné a kvalitní kopie.
- Udělejte dostatečný počet kopií, aby se dostalo na každého účastníka.
- Připravte materiály s ohledem na druh postižení účastníků.

JAK LÉPE ORGANIZOVAT VZDĚLÁVÁNÍ, ABY BYLO VÍCE INKLUZIVNÍ?

Po skončení akce nezapomeňte na následující:

- Vyfoťte zápisy, náčrty, schémata vytvořená v rámci kurzu a dejte si každému ve formě, která mu vyhovuje.
- Vyžádejte si zpětnou vazbu, dejte jim k dispozici předtištěný dotazník v přístupném formátu. Získáte díky tomu cenné informace pro vylepšení svých příštích školení.
- Podpořte každého účastníka. Seznamte je s ostatními, propojte je tak, aby si mohli navzájem porovnat poznámky nebo se spolu učit. Můžete jim zajistit prostor pro společné učení se.
- Zařídte, aby každý z účastníků dostal potvrzení o absolvování kurzu. Jsou důležité jak pro samotné účastníky, tak i pro jejich zaměstnavatele. Pokud někdo absolvoval pouze část školení, vyznačte to na potvrzení, měl by jej ale obdržet.

JAK LÉPE ORGANIZOVAT VZDĚLÁVÁNÍ, ABY BYLO VÍCE INKLUZIVNÍ?

OSNOVA KURZU

Vytvořte osnovu kurzu s využitím poznámek na samolepících papírcích a obsahu kurzu, jako strukturu použijte např. stavební bloky postupu Event Canvas.

VIDEO

Na konci každé části školení a pak po jeho ukončení požádejte účastníky, aby zaznamenané popsali na kameru. Podpořte tak ostatní a hlavně zaznamenáte, co bylo řečeno.

VIZUALIZACE

Přetvořte text napsaný na samolepících papírcích pomocí technik grafické facilitace v kreslené schéma. Zapojení ostatních je mnohem jednodušší, když mají vizuální vodítko.

DIGITÁLNÍ VERZE

Sdílejte digitální verzi příběhu školení s ostatními a poproste, aby ji šířili dál.

JAK LÉPE ORGANIZOVAT VZDĚLÁVÁNÍ, ABY BYLO VÍCE INKLUZIVNÍ?

otevřená mysl
open mind

otevřené srdce
open heart

otevřená vůle
open will